

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

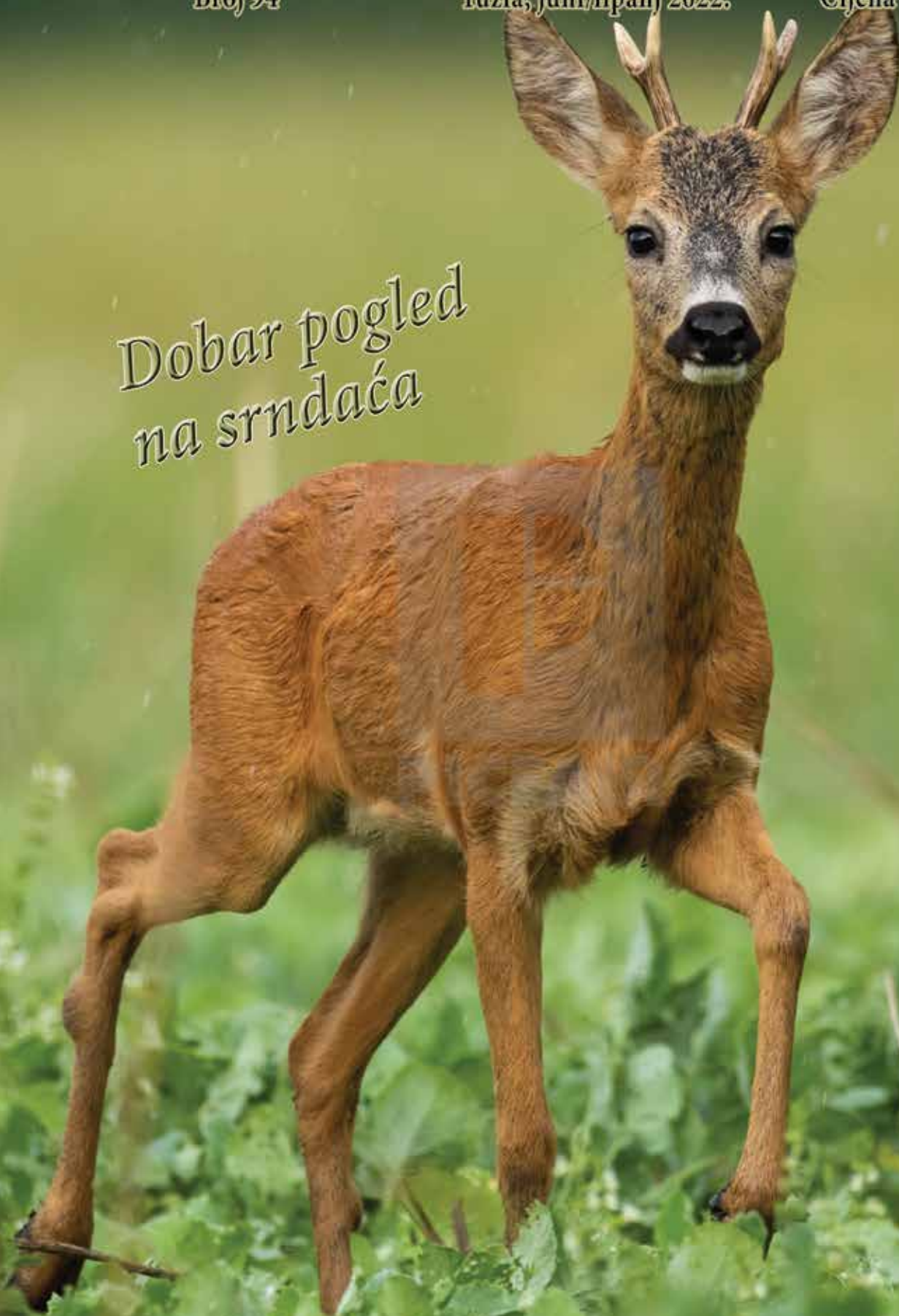
Lovac

Broj 94

Tuzla, juni/lipanj 2022.

Cijena 1,00 KM

*Dobar pogled
na srndaća*

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Jusuf Selmanović (Kalesija)
Siniša Vareškić (Tuzla)
Damir Abdulahović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Zivinice)
Ismet Memić (Sapna)
Edin Taletović (Srebrenik)
Miralem Djedović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Denijal Fajić (Lukavac)
Kemal Bratić (Doboj-Istok)
Faruk Mehanović (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovactk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Lovstvo

kao djelatnost od javnog interesa

Temeljni zakon koji uređuje gospodarenje lovištem i divljači (uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova) je Zakon o lovstvu FBiH, koji definira divljač kao dobro od javnog interesa. Gospodarenje lovištem i divljači ima gospodarsku, turističku i rekreativnu funkciju te funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore. Lov kao vještinu, ispravnije je sagledavati u širem kontekstu pojma lovstva koji podrazumijeva interdisciplinarnu znanost, struku i djelatnost koja se bavi uzgojem, zaštitom i iskorištavanjem divljači,

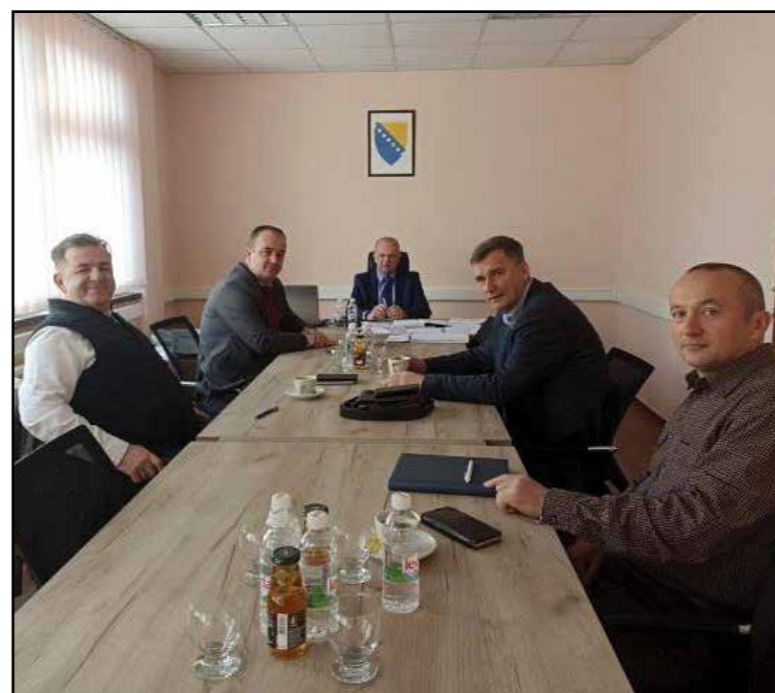

ali isto tako i zaštitom svih biljnih i životinjskih vrsta koje u tom staništu obitavaju, kao i zaštitom i unapređivanjem samog staništa. U ovom kontekstu lovci kroz lov u BiH obavljaju brojne općekorisne (javne) funkcije s kojima javnost nije potpuno upoznata pa čak ni neki lovci. U odbranu lova lovci će naglasiti da oni čuvaju, uzgajaju i prihranjuju divljač. Međutim, osim provedbe mjera zaštite divljači, koje je propisao zakonodavac, temeljna javna funkcija lova je upravljanje populacijama divljači pri čemu se lov stavlja u kontekst održivog upravljanja prirodnim resursima, ekološkog alata, alata i mehanizma u funkciji zaštite prirode. Regulacijom brojnosti divljači lovci pridonose očuvanju ekološke ravnoteže i bioraznolikosti staništa, redukcijama šteta od divljači u poljoprivredi, šumarstvu, vodnom gospodarstvu i akvakulturi, smanjivanju šteta u prometu nastalih naletom vozila na divljač, sprečavanju konfliktnih situacija između ljudi i životinja te monitoringu, kontroli i suzbijanju brojnih zaraznih i parazitarnih bolesti, od kojih su neke značajne i za ljude. Lovci sudjeluju u istraživanjima i monitoringu divljači ali i zaštićenih vrsta. Zaštiti prirode, odnosno očuvanju bioraznolikosti pridonose i provedbom mjera upravljanja kvalitetom staništa, regulacijom brojnosti invazivnih vrsta, a selektivnim odstrjelom uklanjaju nezdrave i krzljave jedinke dok uklanjanjem križanaca divljih svinja iz lovišta, ali i pasa i mačaka lualica, lovci rade važan posao u očuvanju genetske čistoće divlje svinje, divlje mačke i vuka. Lovci brinu o očuvanju iskonske nematerijalne baštine, danas oličene u sportskom lovu, koji razvija ljudske vrline, tjelesne i mentalne predispozicije i afirmira zdrav život u suglasju s prirodom. Svojim aktivnostima u prirodi lovci značajno doprinose zaštiti okoliša, ali i održavanju šumskih komunikacija i požarnih puteva. Lov ima značajan sociološki momenat, a ovakav oblik udruživanje građana u lovačka društva je važan i s aspekta razvoja civilnog društva. Također, lovačka društva sudjeluju u jačanju ljudskih, finansijskih i tehničkih kapaciteta (oprema i infrastruktura) civilnog društva ali i pridonose razvoju društvenog života, što je posebno važno u lokalnim zajednicama. Pri svemu tome ne treba zaboraviti ekonomski učinak lova i pratećih aktivnosti na lokalnu i nacionalnu ekonomiju.

Bajro Subašić

Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Sastanak predstavnika SLD TK i ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK

Sredinom marta predstavnici Saveza lovačkih društava TK, Samed Mehmedović, potpredsjednik SLD TK, Seid Čorbić, predsjednik Savjeta za lovstvo SLD TK i Selver Pirić, sekretar SLD TK, razgovarali su sa Emirom Begićem, ministrom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona. Sastanku je prisustvovao i Mustafa Šakić, ministar trgovine, turizma i saobraćaja TK. Sastanak je upriličen zbog unapređenja saradnje s akcentom na sprečavanje šteta koje čine divlje svinje na poljoprivrednim usjevima. Razgovarajući o iznalaženju načina da se divlje svinje zadrže dalje od poljoprivrednih površina, predstavnici Saveza LD TK naglasili su da je riječ o gladnoj divljači koja nanosi veliku štetu poljoprivrednicima, zbog kojih su prošle godine ratari više puta morali presijavati površine zasijane kukuruzom, što iziskuje velike troškove. Predstavljani su projekti kojim bi bila umanjena ili velikim dijelom spriječena šteta te je dogovoreno da Savez LD TK kandidira projekte putem javnog poziva Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Do 2030. BiH zemlja slobodna od bjesnila

Od sredine do kraja marta predstavnici članica Saveza su bili učesnici treninga o važnosti uloge lovca u programu aktivnog i pasivnog nadzora bjesnila u BiH. Trening je održan u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa – Ured za veterinarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo. Sve članice SLD TK su bile učesnice, a s obzirom na područje kojem gravitiraju njihovi predstavnici su učestvovali u Doboju, Brčkom ili Zvorniku. Predavači su bili iskusni doktori veterinarstva iz Mađarske i Austrije, kao i drugi članovi Tima ispred Evropske Unije. U skladu s trenutnim okolnostima i aktivnostima planirano je da do 2030. godine BiH bude proglašena zemljom slobodnom od bjesnila.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Upravni odbor SLD TK

U prostorijama SLD TK, 11. maja 2022. godine, održana je 124. sjednica Upravnog odbora SLD TK, kojom je predsjedavao Mensur Alić - predsjednik SLD TK i na kojoj su članovi Upravnog odbora, u okviru 10 tačaka dnevnog reda, razmatrali i usvojili Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za period 1. 1. – 31. 12. 2021., Plan o finansijskom poslovanju SLD TK za period 1. 1. – 31. 12. 2022., Izvještaj Nadzornog odbora o materijalno-finansijskom poslovanju SLD TK za 2021., kao i izvještaje o radu Komisije za lovno streljaštvo i Savjeta za lovstvo za 2021. i planove rada za 2022. godinu. Razmatrana je i usvojena Informacija o realizaciji sredstava iz fonda OKF suma

U skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmiranja lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Upravni odbor je donio odluke da se u okviru lovačkih društava dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:

LD „Jelen“ GRADAČAC

Lovačka bronzana značka: Beširović Ferid, Mujanović Samid, Malešaković Zenudin, Ibrahimović Hajrudin, Subašić Bajro, Mulaomerović Mevludin, Peštalić Akif, Deliomerović Fehim, Avdičević Nedžad, Ahmetašević Kemal, Muratović Đulaga, Sinanović Fadil, Terzić Nermin, Djedović Miralem, Hećimović Amil, Jukan Vahidin, Omerović Halil, Omeragić Amir i Ćosić Ibrahim. **Lovačka srebrna značka:** Osmanović Senahid, Hodžić Ibro, Osmanović H. Fikret, Brkić Ragib, Šehović Reuf, Durmišević Ago, Velagić Mehmed, Ahmić Jasmin, Omić Enes, Zahirović Teufik, Hasanović Mersed, Kurbašić Safer, Sinanović Taib, Duranović Safet, Škorić Mirsad, Čolić Kemal, Čubela Marko, Hasanović Adil, Zrnić Suad i Djedović Esed. **Lovačka zlatna značka:** Arnautović Šefik, Gromić Amir, Džinić Mesud, Bešir Hasić, Malešak Ramo, Hasić Taib, Šaldić Ibrahim, Kurbašić Bego, Bistrić Esad, Peštalić Elvir, Mujdžić Sifet, Gluhić Avdija, Bričić Zurahid, Amidžić Andrija, Mašić Ibrahim, Kikić Bajazit, Šišić Husein, Barać Mirko, Omeraić Raif, Mehulić Senad, Sarajlić Enes, Salihović Sakib, Osmić Muhamed, Hećimović Midhat i Kukuruz Velija. **Lovačka diploma počasnog člana:** Udvinčić Izudin, Udvinčić Jasim, Jašarević Senad, Josipović Tomo, Bričić

Tahir (posthumno), Gibić Salko (posthumno), Nezić Salih, Bričić Osman, Mutić Sead, Bešić Muhibija, Lipovac Mersed, Kadić Zaim (posthumno), Gibić Ibrahim (posthumno), Kikić Hazim (posthumno), Hrnčić Hazim, Mehić Fahrudin (posthumno), Hasanović Fahrudin, Bećirbašić Enes, Dervišević Fadil, Čerimović Mustafa (posthumno), Lika Arslan (posthumno), Hodžić Adem i Duvnjak Jozo. **Plaketa SLD TK:** Pezerović Meho, Mulahalilović Admir, Mulalić Nešet, Habibović Mirel, Halilović Adil, Bistrić Nihad, Českinović Senad, Českinović Muhamed, Muratović Eldin, Mešanović Sead, Bilajac Admir, Sinanović Mihret, Đulimah Emir, Hanić Halid, Hećimović Mirsad i Grad Gradačac.

LD „Fazanka“ DOBOJ ISTOK

Lovačka bronzana značka: Junuzović Aldin, Husaković Elmin, Karić Rudbil, Vehabović Ferid, Mešić Jasmin i Babić Asmir. **Lovačka srebrna značka:** Škrebo Bećir, Hodžić Refik, Okanović Zedin, Suljkanović Almir, Hodžić Smajil i Sinanović Nermin. **Lovačka zlatna značka:** Smajić Refik, Junuzović Semir, Hrnjičić Amir, Šuvalić Ahmet, Okanović Fikret, Mujkić Ramiz i Hasančević Zikret. **Lovačka diploma počasnog člana:** Delić Džafer, Kantić Amir, Karavdić Muhamed, Dautović Mustafa, Mujić Enver i Omerčić Jasmin. **Plaketa SLD TK:** Haris Škrebo, Buljić Sedin, Dautović Sedin, Alihodžić Hajrudin i Bratić Kemal.

LD „Majejica“ SREBRENİK

Lovačka bronzana značka: Mrkaljević Nijaz, Bešić Hašim, Ahmetović Edis, Mešić Begzudin, Ahmetović Elvis, Poljaković Zahir, Smajlović Abdulah, Mujkić Admir, Kurtić Said, Ibrišimović Mirsad, Omerović Avdo, Delić Hazem, Smajlović Admir, Ibrić Senad, Čaušević Meho, Jurić Mijo, Muratović Mirhet, Imširović Elvis, Pjević Š. Mehmed, Skopljak Samed, Škahić Mustafa, Ibrić Nedžad, Moranjkić Asmir, Bešić Mustafa i Mujkanović Amir. **Lovačka srebrna značka:** Salkić Sead, Subašić Almir, Grbić Ivo, Zahirović Safet, Osmanović Bekrija, Osmanović Samed, Muratović Mirzet, Babić Mato, Mujčinović Zurahid, Sarajlić Ahmed, Suljkanović Husnija, Kovačević Mirzet, Mehmedović Salih, Vehabović Mustafa i Joldić Edis. **Lovačka zlatna značka:** Fejzić Sadil, Mrkaljević Suad, Delić Abdulah, Hodžić Ahmet, Mešić Muhamed, Ahmetović Hasib, Bećirović Muhidin, Delić Mustafa, Fazlić Nedžad, Hasanović Kadir, Begović Mirsad, Muratović Zehrudin, Begunić Samir, Hercegovac Edhem, Salihović Fazil, Hamidović Sead, Fejzić Raif, Osmanović Vehid, Joldić Ferid i Ibrić Suljo. **Lovačka diploma počasnog člana:** Muminović Muhamed, Mrkaljević Nermin, Mešić Latif, Tadić Grga, Hodžić Mevludin, Karić Nazif, Smajlović Sead, Smajlović Mirsad, Dorić Hasib, Dedić Sulejman, Delić Husein, Marojević Ivo, Buljubasić Mehmedalija, Dežić Marko, Kešetović Mehmedalija, Mehmedović Enver, Hasić Kemal, Mujedinović Muris, Beganović Hamdija, Mašić Osmo, Skopljak Muhamed i Joldić Muhamed. **Plaketa SLD TK:** Sendić Bego, Osmić Admir, „Denix“ d.o.o. Srebrenik, Tetrijeb d.o.o. Srebrenik, Lovačka sekcija „Straža“.

Selver Pirić, Sekretar SLD TK

Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Seminar i ispit za ocjenjivače trofeja

Krajem februara, u prelijepom lovačkom domu na Staroj Majejici, na osnovu ukazane potrebe članica, Savjet za lovstvo je upriličio seminar i ispit za ocjenjivače trofeja. Sastojao se od teorijskog i praktičnog dijela, a pohađalo ga je i položilo svih 29 kandidata.

Selver Pirić

Sekretar SLD TK

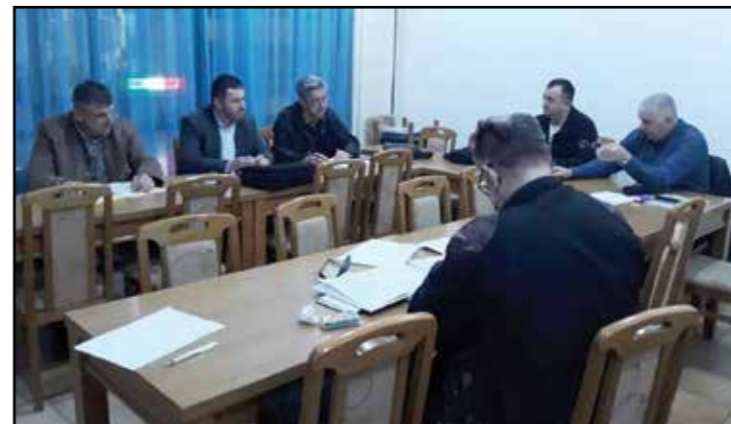

Seminar i ispit za ocjenjivače trofeja

Savjet za lovstvo

Kao stalno aktivno stručno savjetodavno tijelo Upravnog odbora SLD TK, Savjet za lovstvo je održao redovan sastanak na kojem je urađen Izvještaj o radu za prethodnu i Plan rada Savjeta za tekuću lovnu godinu. Vrlo značajna aktivnost Savjeta je i priprema Operativnog kalendar aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2022./2023. godinu. Isto tako, na ovom sastanku su članovi Savjeta razmatrali i pojavu šteta na poljoprivrednim usjevima i stoci izazvanoj od strane crne divljači i medvjeda koji su sve brojniji na području Majevice i Konjuha.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Lovačko društvo „Tuzla” Tuzla Dodjela lovačkih trofeja

Nakon što je Komisija za ocjenu trofeja ocijenila sve trofeje divljači odstrijeljene u prethodnoj lovnoj godini, u lovačkom domu na Staroj Majeveci je upriličena svečana dodjela ocijenjenih trofeja i trofejnih listova. To je bila i prilika da lovci LD „Tuzla” i njihovi gosti na jednom mjestu pregledaju sve ulovljene trofeje. Nakon toga je druženje nastavljeno uz ugodnu zakusku i razgovor.

Selver Pirić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac, 15. maja ove godine, svečano je obilježilo 100 godina postojanja, uspješnog organiziranog djelovanja, druženja u prirodi i s prirodom. Društvo je formirano 1922. u vrijeme Kraljevine Jugoslavije. U to vrijeme lovom su se bavili veleposjednici, vlastelini, gazde, politički funkcioneri... Prije toga, poznato je da se lovom bavio i Husein kapetan Gradašević koji je imao i zvjerinjak u svom izletištu, u selu Čardak. U BiH je najviše lovačkih društava formirano u periodu 1918.-1922. godina. Postojanje Društva je započelo 1922. godine kada su Odluku o osnivanju donijeli ugledni građani i lovci: gradonačelnik Izet-beg Jahić, pop Marko Popović i Muharem-aga Gromić (gradonačelnik 1925.-31.). Ovogodišnjim obilježavanjem jubileja je rukovodio Upravni odbor Društva, koji svojim angažmanom, cjelokupnom organizacijom manifestacije uspješno odgovorio zadacima afirmacije Društva i lovstva kao važne društvene djelatnosti. Ovaj značajan jubilej je svečano obilježen sa svim elementima sportske, zabavne, muzičke manifestacije, a upriličen je u na sportskom terenu FK Vida. U ranim jutarnjim satima lovci iz svih 16 lovačkih sekcija, sa zastavama, u ljetnoj lovačkoj odori,

postrojili su se na zbornom mjestu. Svojim prisustvom jubilej su uveličali i predstavnici svih članica SLD TK, SLO BiH, predstavnici političke vlasti Gradačca, Tuzle, TK-a, MUP-a, resorni ministri i stalni saradnici Društva. Nakon odsvirane himne BiH, predsjednik Društva Djedović Miralem je pozdravio prisutne zaželjevši im ugodan boravak i zabavu. Biranim riječima prisutne su pozdravili i čestitali jubilej gradonačelnik Gradačca Dervišagić Edis, premijer TK Halilagić Irfan, resorni ministri, predstavnici LD TK i poslovni saradnici. Novost je bila ta što su lovci, gosti i zvanice odustali od klasične zatvorene svečane akademije nego je sve upriličeno napolju, na sportskom terenu. Nakon ceremonije pozdrava, čestitki i govora o uspjesima na polju razvoja lovstva, druženje je dobilo zabavni i sportski karakter. Posebnu pažnju je privuklo natjecanje u navlačenju konopca. U konkurenciji osam ekipa pobjedila je LS „Zelinja“, a nagrada je bila pečeno jagnje. Isto tako, veselo je bilo i uz ražanj. Bika je uspješno ispekao Meho iz Odžaka. Svi su bili odlično raspoloženi a posebno dobitnici priznanja i odlikovanja dodijeljenih od SLD TK, a u ime rezultata na unapređivanju lovstva, međuljudskih odnosa i očuvanju prirode i divljači. Izvršno raspoloženje je upotpunjeno uz lovački ručak, priču, pjesmu, muziku uživo i tombolu.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

I djevojke lovci

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac krasi tradicija, dobra organizovanost i svestrane aktivnosti, a to je doprinjelo da sve više mladih iskazuje želju za članstvom. Očigledno je da neki članovi, primjerni lovci, pozitivno utiču na omladinu u svom okruženju. Tako se Društvo može pohvaliti i mladim djevojkama u svojim redovima. One uz svoje mentore grade odličnu lovačku i kinološku karijeru. U prethodnim brojevima je bilo riječi o najmlađoj članici Edisi Ibranović (unuka lovca Baye-Bosanca) koja je postala prva i najmlađa članica (imala je 8 godina kada se pridružila Društvu) a ovom prilikom predstavljamo Alminu Krajnović, čestu učesnicu kinoloških manifestacija i lovačkih okupljanja. Almina je član Sekcije „Mionica-Tramošnica“ i direktno je treće koljeno lovaca porodice Krajnović.

Bajro Subašić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladan

Medvjedi u lovištu

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj je jedno od najorganizovanijih, a plodovi planskog i uzornog gazdovanja je bogato lovište na Konjuhu sa plemenitom i atraktivnom divljači, ali i ugrženim i rijetkim vrstama kakav je i medvjed na fotografiji.

Namir Mašić

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Druženje sa novim članovima

U posljednje vrijeme LD „Majevica“ Srebrenik je primilo veći broj članova, a u tome se ističe Revir VI, odnosno LS „Falešići“, u kojoj je brojno stanje povećano za 16 novoprimljenih članova. Povodom toga lovci Sekcije, odnosno grupa lovaca iz naselja Falešići, krajem februara su organizovali lovačko druženje za nove članove. Najprije je ujutro organizovano čišćenje lovišta od pasa lotalica i mačaka, prilikom čega su stariji lovci prenosili svoje iskustvo na mlade kolege a onda je započelo druženje u vikendici Brijeg, gdje su se pridružili članovi rukovodstva Društva: predsjednik Edin Taletović, zamjenik Samed Mehmedović, lovočuvar Ferid Joldić i Enver Mehmedović, a druženju je svojim prisustvom značaj dao i gradonačelnik Sreberenika Nihad Omerović. Predsjednik se zahvalio na pozivu i dobrodošlici, istaknuvši potrebu povećanja broja članova, zamjenik je ukratko upoznao lovce s planom aktivnosti Društva za skoriji naredni period, a gradonačelnik se osvrnuo na značajnu ulogu lovaca tokom posljednje agresije na BiH. Falešićani su se pohvalili svojim izvrsnim rezultatima u izgradnji lovno-tehničkih objekata, očuvanju lovišta, zaštiti i uzgoju divljači, kao i zavidnom i stalnom njegovanju odnosa između starijih i mladih lovaca gdje je posebno primjetno poštovanje iskusnih članova od strane mladih. Lovce su pjesmom uz gitaru zabavili gosti, lovci Sekcije „Moranci Gornji“. Nije nedostajalo ni lovačkih priča i šala uz lovački gulaš i druga jela, a pažnju je privuklo i darivanje lovca Ibri prilikom njegovog odlaska u penziju. Kolege su ga obradovale puškom „petometkom“ s posvetom. Tako je veselo lovačko druženje trajalo od jutra do predvečerja.

Samed Mehmedović

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

Seminar za ocjenjivače lovačkih trofeja

Savez lovačkih društava TK je održao seminar (teoretsko i praktično predavanje) i ispit za ocjenjivače lovačkih trofeja, gdje su prisustvovali svi koji su predloženi za educiranje i polaganje ispred svog društva kao člana u SLD TK. Tako je i LD „Svatovac“ Lukavac imalo svoje članove za seminar i polaganje ispita, mlade lovce koji će kroz daljnju praksu i iskustvo starijih kolega potvrditi i nadograditi stečeno znanje. Članovi Komisije SLD TK za polaganje ispita, odnosno predavači teoretskog i praktičnog dijela ispita su bili: Seid Čorbić (predsjednik Komisije), Senad Selimbašić, Nikola Kovačević, Džafer Mehanović i Selver Pirić.

Emin Nukić

Sekretar LD „Svatovac“ Lukavac

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

Nove hranilice u lovištu

Svijest i savjest lovaca u LD „Svatovac“ Lukavac se postupno mijenja dolazkom i radom nove uprave. Tako je, u cilju poboljšanja uslova boravka divljači u lovištu, Sekcija „Gnojnica“ donirala Društvu automatske hranilice i hranu za njihov kapacitet. Trenutno Društvo ima 15 automatskih hranilica u lovištu, što je veliki iskorak i uspjeh u kratkom vremenskom periodu. Novonastale prilike su doprinjele da su se lovci sami počeli organizovati u aktivnostima na poboljšanju uslova staništa i opstanka divljači u lovištu.

Emin Nukić

Sekretar LD „Svatovac“ Lukavac

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

Solarni panel na lovačkoj kući

Radna i donatorska akcija sekcija „Lukavac grad“ i „Lukavac Mjesto“ je rezultirala postavljanjem solarnog panela na lovačkoj kući-brvnari Mlin, na lokalitetu Mrka Ploča, u lovištu Ozren. Kuća je u vlasništvu LD „Svatovac“ Lukavac a solarni panel je donirao Velagić Jasmin, lovac Sekcije „Lukavac grad“. Ovo je još jedan primjer aktuelne organizacije i samoorganizacije lovaca Društva, kako bi se uslovi lova podigli na bolji, zadovoljavajući nivo.

Emin Nukić

Sekretar LD „Svatovac“ Lukavac

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

Prihrana divljači i zaštita usjeva - remize

I ove godine LD „Svatovac“ Lukavac je obezbijedilo sjeme (kukuruz) i gnojivo za sijanje na remizama za prihranu divljači i besplatno podijelilo svim sekcijama koje su imale potrebu smanjiti štete na poljoprivrednim usjevima, odnosno obezbijediti divljači hranu tokom čitave godine da bi se tako se zadržala u staništu pored remiza. Osim toga, u istu svrhu, Društvo je povećalo i broj automatskih hranilica u lovištu. Ovaj projekt se pokazao uspješnim i prošle godine, a ove godine učešće u njemu su uzeli lovci iz sekcija „Poljice Gornje i Donje“, „Dobošnica Donja“ i „Kruševica“. Svi oni su svojim ličnim sredstvima, angažmanom i radnim mašinama pripremili oranice za sijanje.

Emin Nukić

Sekretar LD „Svatovac“ Lukavac

Piše: Damir Huremović

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Izveštajno-izborna Skupština

Krajem aprila, u prostorijama LD „Spreča“ Kalesija, održana je izveštajno-izborna Skupština. Prihvaćen je izveštaj o radu i finansijski izveštaj o

radu Društva. Usvojeni su svi prijedlozi o Planu rada za narednu godinu, usvojen je Plan gazdovanja lovištem za 2022./23. godinu za koji je dobijena saglasnost nadležnog Ministarstva. Stvoreni su uslovi za otvaranje lovnog sezone prema usvojenom aktuelnom Operativnom lovačkom kalendaru. Donesena je jednoglasna Odluka o zabrani upotrebe kamera u lovištu, osim onih za koje je poznato Društvo i nadležna lovačuvarska služba, a sve u svrhu sprečavanja njihove zloupotrebe u lovu. Za novog lovovođu Društva je izabran dugogodišnji član Društva Hujdur Fikret, član Sekcije „Hrasno“. Za naredni period Društvo

planira aktivnosti na uređenju svih lovačkih kuća, obnovu postojećih i izgradnju novih lovno-tehničkih objekata. U svrhu pripreme jesenske i zimske prihrane divljači, po sekcijama je izvršena proljetna sjetva kukuruza.

Sekcija „Seljublje“

Na lokalitetu Stupnacia, na jugoistočnim padinama Majevice, zajedničkim radom svih lovaca Sekcije „Seljublje“, predvođenih predsjednikom Sekcije Smajić Feridom, izgrađen je višenamjenski lovno-tehnički objekt. Bit će korišten kao visoka čeka i kao nadstrešnica gdje će se lovci moći skloniti i odmoriti. Isto tako, kako je istakao predsjednik, izvršena je obnova svih solila i izgradnja novih, u koje je iznesena so. Izvršene su redovne aktivnosti na uništavanju predatora u lovištu, čime su stvoreni uslovi za miran boravak srneće i druge divljači. Kroz sve te aktivnosti vrijedni Seljubljeni su ponovo pokazali odgovornost prema lovištu i divljači u zoni kojom gazduje njihova Sekcija.

Sekcija „Kalesija“-Grupa „Miljanovci“

Na lokalitetu Brezovača, na parceli koju su kupili vlastitim sredstvima, lovci Grupe „Miljanovci“ su izgradili prelijepu i funkcionalnu lovačku kuću. Kada su je doveli u upotrebnu svrhu izgradili su kamin i uredili prostor oko nje. U dogovoru sa predstavnicima Društva nabavili su dvije automatske hranilice i postavili ih u zoni gazdovanja Grupe. Postavili su ih na lokacije po uputama lovačuvarske službe. Poslije akcije postavljanja

hranilica izvršili su i akciju iznošenja hrane i soli za divljač, a potom su upriličili zajednički ručak za sve vrijedne i sposobne lovce Grupe „Miljanovci“.

Sekcija „Vukovije“

Lovci Sekcije „Vukovije“, na lokalitetu Sprečkog polja, nakon posljednjeg odbrambeno-oslobodilačkog rata, izgradili su prelijepu lovačku kuću. Sa povećanjem broja lovaca u Sekciji stvoreni su i uslovi da se izvrši proširenje tog objekta. Zajedničkim radom svih, kako mladih tako i starijih lovaca, izvršeni su građevinski radovi na proširenju te lovačke kuće. Pored tih aktivnosti, kamenom su nasuli oko 900 m pristupnog makadamskog puta. Isto tako, obnovili su solila i hranilice i unijeli kamenu so na lokalitetu Munjače. Uredili su postojeće visoke čeke i tako spremno čekaju novu lovnu sezonu na srneću divljač. Predsjednik Sekcije Herić Mirsad ističe mlade lovce Hodžić Ilijaza, Brdanović Čamila, Husejnović Esada i Fahrudina, kao i Herić Mirnesa. Znatnu pomoć su pružili i počasni lovci Mujkanović Smajl, Sokolović Fehim i Nazif, Dedić Vahid, Majdančić Nazif, Ramiz i Esed, Imamović Sulejman i Mujkanović Jakub. U narednom skorom periodu članovi LS „Vukovije“ su planirali da izgrade nekoliko čeka i kamin kod lovačke kuće.

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Lovci finansirali i izgradili

Lovačka sekcija „Džakule“ je jedna od najbrojnijih i najaktivnijih u LD „Srndać“ Gračanica. Imaju veću, glavnu i prelijepu lovačku kuću na Dovištu i još jedan manji objekt, a nedavno su izgradili i treći na lokalitetu Vranjevac, za čiju gradnju je zemljište donirao Zelenkić Mehmed, sin Hruste, lovac iz LS „Doborovci“. Ova manja lovačka kuća je od čvrstog materijala, dimenzija 6X4 metra. Sami lovci su i izveli radove i finansirali s oko 10.000 maraka. Prema riječima Omerović Zikrije, predsjednika Sekcije, do kraja godine će izgraditi još jedan ovakav funkcionalan objekt u dijelu lovišta Buk.

Fikret Ahmedbašić

Uzgojno-selektivni odstrjel srneće divljači

Srna obična (*Capreolus capreolus L.*), uz divlju svinju, naša je najzastupljenija divljač. A to podrazumijeva da će, prije ili poslije, veći dio lovaca sudjelovati u lovu na ovu plemenitu i gracioznu divljač. Prepoznavanje dobnog razreda srndaća je jedan od temeljnih preduvjeta za sudjelovanje u lovu.

ZAKONSKI STATUS

Srna je razvrstana u lovostajem zaštićenu divljač. Operativnim kalendarom aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2022./2023. godinu, srneću divljač je dozvoljeno loviti u određene dane od 11. juna do 11. septembra 2022. godine. Istim Kalendarom lovačka društva, radi postizanja optimalne trofejne vrijednosti i održavanja zdrave populacije srneće divljači, imaju obavezu organizovati sanitarno-uzgojni odstrjel ženki i lanadi srneće divljači u periodu od 1. oktobra 2022. do 31. januara 2023. godine. Prema Pravilniku o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja najmanji dopušteni kalibar za lov na srneću divljač je 5,56, najmanja dopuštena kinetička energija zrna na 100 m je 1000 džula, najmanja dopuštena težina zrna je 3,24 grama i najveća dopuštena daljina gađanja je 150 metara. Vrlo bitnu ulogu ima i optički ciljnik, a izbor ponajprije ovisi o korištenoj tehnici lova.

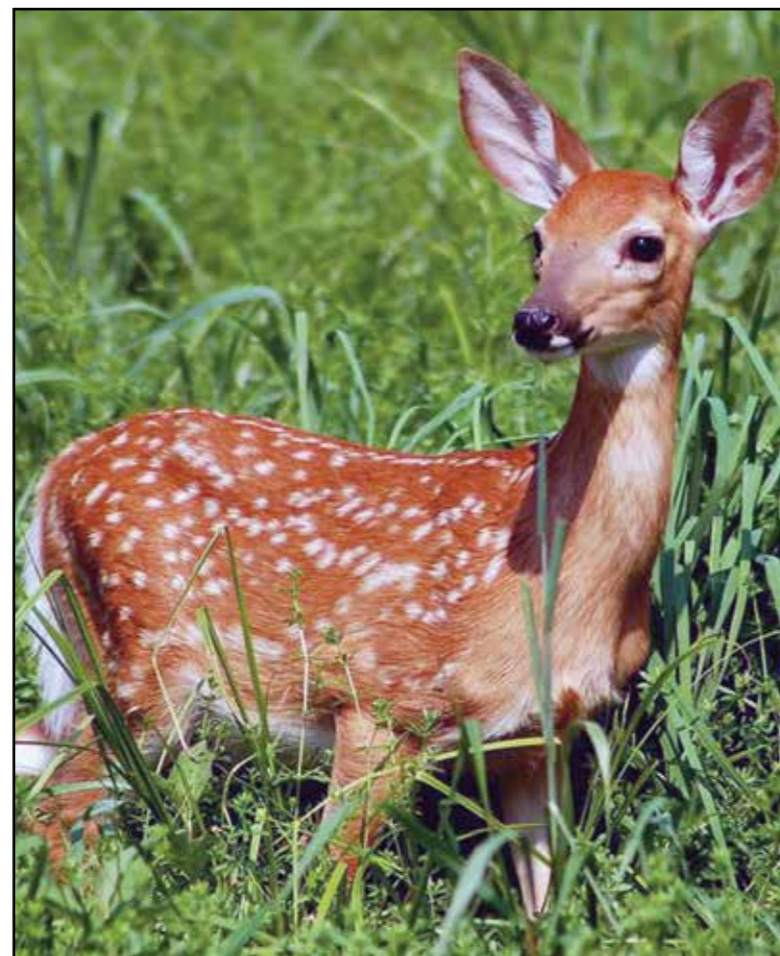
LOV

Srndać se lovi zbog trofeja i kvalitetnog mesa. U primjeni su sljedeće tehnike lova: lov dočekom (na zemlji ili s visoke čeke), šuljanjem i vabljenjem. Primjenjuju se uzgojno-selektivni, sanitarni te redovni i trofejni odstrjel. Bitno je poznavati razlike između perspektivne i neperspektivne, zdrave i bolesne, normalne i trofejne divljači i to po spolu i dobi divljači. U tom smislu svaki bi lovac trebao poznavati standardni izgled divljači određenog spola i dobi. Zdravstveno stanje divljači se procjenjuje na temelju tjelesne razvijenosti, načina kretanja, tjelesnih nedostataka, izgleda i vremena izmjene dlake. Bolesna divljač je slabije tjelesne građe, manje mase, s vidljivim tjelesnim nedostacima, lošije dlake koja se, u odnosu na zdravu divljač, ovisno o godišnjem dobu, mijenja kasnije ili ranije. U ovoj prosudbi je poželjno istodobno promatrati više kriterija,

kako bi se spriječio odstrjel zdrave jedinice. Srna se, kao i ostala krupna divljač, razvrstava u pet dobnih razreda: mladunčad, podmladak, mlada, srednjodobna i zrela grla.

RAZRED MLADUNČADI

Udobni razred mladunčadi spada ovogodišnja lanad do 31. marta sljedeće godine, dakle divljač u prvoj godini života. Najsigurniji znak za raspoznavanje mlade lanadi su mladenačke dlake smeđe boje s bijelim pjegama. One nestaju početkom jeseni. Izgled laneta karakterizira tupi i zaobljena glava, kraće uši, kao i kratko i nedoraslo tijelo. Dlake glave kod lanadi je tamna, a iznad nosa se nalazi traka bijelih dlaka (brnja). Lanad su oprezna i plašljiva. Sklanjaju se kod majke koja se nalazi negdje u blizini.

RAZRED PODMLATKA

Udobni razred podmlatka spadaju srndaći u drugoj godini života. Kako je ovo, uz mladunčad, najbrojniji razred, uz to što su u njemu i najveći gubici divljači, u njemu je i veliki broj jedinki za odstrjel. Stoga je potrebno posebnu pažnju posvetiti pri selekciji jedinki iz ovog dobnog razreda, kako se ne bi izlučilo perspektivno grlo. Glava srndaća iz podmlatka je zaobljena, vrat tanak i dugačak, noge tanke i visoke, a tijelo nepotpuno razvijeno. Boja glave je kao i kod laneta, ali je na sredini čela prisutna tamna koprčava dlaka (čeona mrlja). Nema brnju nad nosom, a svijetli obrub oko očiju je izrazit. Karakteristike koje opisuju podmladak su radoznalost, živahnost i međusobna tolerancija. Pažnju treba obratiti na rogovlje i tjelesni razvoj. Rogovlje srndaća u ovoj dobi ima ružu, rog različite dužine i različitog stupnja – od stupnja šilaša (bez parožaka), preko stupnja vilaša (dva paroška) do stupnja šesterca.

RAZRED MLADIH

Udobni razred mladih srndaća spadaju grla u trećoj godini života. Njihov tjelesni razvoj je u cijelosti završen, stoga se hranjive tvari usmjeravaju na razvoj rogovlja. Ove srndaće karakterizira kratka, uspravno nošena glava na vitkom vratu. Brnja im je oštro obrubljena prema čelu, trokutastog oblika, čeona mrlja je veća i smeđe do crne boje, a rub oko očiju je svijetložuto-smeđ. Rogovlje je stupnja šesterca sa svim, dobro razvijenim paroščima. Masa rogovlja je usmjerena na gornju trećinu (iznad prednjeg paroška). Ovi srndaći prvi izlaze na hranjenje i najduže se zadržavaju. Rogove u čupi čisti kasnije (krajem aprila i tokom maja), a linjanje je vrlo rano. Ponašanje im je slično mladim grlima, ali pri opasnosti odmah bježe i dugo bauču. Iz ovog dobnog razreda izlučuju se grla koja nisu stupnja šesterca, grla s uskim rasponom rogovlja i grla s deformacijama rogovlja trajnog i nasljednog karaktera.

RAZRED SREDNJODOBNIH

Udobni razred srednjodobnih srndaća spadaju grla u četvrtoj i petoj godini starosti. Tijelo srednjodobnih srndaća je dobro razvijeno, glava krupna, čelo široko, vrat popunjen, noge dugačke i jake. Trogodišnjaci i

četverogodišnjaci nemaju brnju, čeona mrlja i dalje je tamna, a rub oko očiju je svjetliji. Dotadašnja znatizelja prelazi u oprez i uzdržanost, a jaki srndaći postaju ratoborni. Njihovo rogovlje je također stupnja šesterca s dobro razvijenim paroščima, ali masa rogovlja je usmjerena na sredinu roga (oko prednjeg paroška). U odnosu na mlade srndaće rogovlje srednjodobnih srndaća je veće mase i većeg obujma. Rogove u čupi čisti ranije (tokom aprila), a linjanje je kasnije (tokom juna).

RAZRED ZRELIH

Udobni razred zrelih srndaća spadaju grla u šestoj i sedmoj godini starosti, što je najčešće projektirana gospodarska starost srneće divljači. Ako je ispravno proveden uzgojno-selektivni odstrjel u mladim dobnim razredima, nema uzgojno-selektivnog odstrjela zrelih grla, nego se ona odstrjeluju redovnim i trofejnim odstrjelom. Zreli srndaći imaju masivnu glavu, nošenu u ravni tijela, kao i relativno kratak, deblji vrat. Nosni hrbat je svijetlosiv, čeona mrlja je i dalje tamna, ali s brojnim sijedim vlasima. Rub oko očiju je sive boje i širi. Rogove u čupi čisti u martu ili početkom aprila, a linjanje je najkasnije i završava negdje krajem juna. Karakterizira ih opreznost, često zastajkivanje, osluškivanje i promatranje. Oni niti ne pokušavaju otkriti tko ili što ih uznemiruje, za razliku od mladih grla, već bježe bez zadržavanja. Oni posljednji izlaze na hranjenje, a prvi se vraćaju. Masa rogovlja je u donjem dijelu, neposredno iznad ruža, a kako životinja dalje stari težište rogovlja je sve bliže ružama. Što je srndać stariji parošci se smanjuju (ili čak u potpunosti nestaju), a ikričavost nestaje.

OSTALI ZNAKOVI PREPOZNAVANJA

Tokom ljeta dlaka srneće divljači je crvena. Mlađa grla imaju tamniju, a starija grla svjetliju boju ljetne dlake, što je osobito izraženo kod srndaća. Jedan od načina oglašavanja srneće divljači je i baukanje, a najčešće se tako oglašava kada je uznemirena. Mladi srndaći bauču za svaku sitnicu, a baukanje je dugotrajno. Srednjodobni srnjaci bauču kratko, nakon čega bježe u bilo kakav zaklon, a zreli srndać baukne kratko i snažno, nakon čega se potpuno utiša i pobjegne.

PRAVILA IZLUČIVANJA

Iz lovišta se prioritetno trebaju ukloniti sva bolesna grla, eventualna grla bijele i crne boje dlake (albinizam i melanizam) te grla s perikom, bez obzira na dobnu strukturu, a ostatak do realiziranja godišnjeg plana gospodarenja prema kriterijima danim za pojedine dobne razrede. Ako je godišnjim planom predviđen i odobren uzgojni odstrjel lanadi, ovaj odstrjel se provodi isključivo na temelju tjelesne razvijenosti i vanjskog izgleda. Preporuka je da ovaj odstrjel vrši isključivo stručno osoblje budući da većina lovaca u razdoblju kada se vrši odstrjel teško razlikuje spol i dobni razred divljači. Iz razreda mladih srndaća se odstrjeluju jedinke stupnja šilaša, čija visina rogova je niža od visine ušiju. Ipak i ovdje treba poštediti grla koja

imaju dobru tjelesnu razvijenost (njima se daje još jedna godina za eventualno dostizanje standarda). Preporučuje se odstrjel ovih jedinki na samom početku lova zbog izrazitih razlika između mladih i starijih srndaća, čime se mogućnost eventualne zamjene svodi na minimum. Iz razreda srednjodobnih srndaća se izlučuju grla koja nisu stupnja šesterca, srndaći sa lošim rogovljem, grla s kratkim parošcima, grla s uskim rasponom rogovlja i grla s deformacijama rogovlja trajnog i nasljednog karaktera. Početak opadanja trofejne vrijednosti je znak lovcu za izlučivanje zrelog srndaća iz daljnjeg uzgoja. Odstrjel ovih jedinki treba vršiti tek nakon završetka ciklusa parenja.

UTVRĐIVANJE STAROSTI NAKON ODSTRJELA

Upraksi je teško izvršiti preciznu prosudbu dobi divljači, ali zato se ona puno preciznije može utvrditi nakon odstrjela, a još preciznije nakon obrade trofeja. Dob srneće divljači nakon odstrjela može se odrediti prema promjenama mliječnih zuba u trajne, prema stupnju istrošenosti zuba, prema visini, debljini i razmaku između rožišta, stupnju sraslosti čeonih kostiju, dužini pregrade nosne kosti, stupnju okoštalosti hrskavice grkljana te brojenjem inkrementnih linija rasta u dentinu i cementu. Zajedničko za većinu metoda, osim posljednje dvije metode, koje se uglavnom provode na znanstvenim ustanovama, relativno je velika greška u procjeni starosti. Najviše grešaka u odstrjelu se počinju zbog pogrešne procjene dobi srndaća na temelju razvijenosti rogova. Uglavnom, među odstrijeljenim šestercima često se nađu perspektivni mladi i srednjodobni srndaći, čija bi trofejna vrijednost, često ovisno o bonitetu lovišta, bila puno veća da ih se u lovištu ostavilo još nekoliko godina. Tako će i dalje biti sve dok lovci ne budu disciplinirani i novčano sankcionirani za krivi odstrjel. Preranim odstrjelom perspektivna mlada grla učinjena je velika šteta jer ta grla nisu prenijela svoj genetski potencijal na potomstvo. Stoga, za pravilan odstrjel srndaća nisu ključni ni puška ni optički ciljnik, nego dobar dalekozor i pažljivo promatranje divljači. Dosljedna primjena uzgojno-selektivnog odstrjela jedan je od preduvjeta za dugoročno povećanje trofejne vrijednosti, što bi trebao biti jedan od ciljeva svakog lovačkog društva.

I. Drmić

Pravilna obrada trofeja srndaća

Pravilno i lijepo obrađen lovački trofej trajna je uspomena na lovački doživljaj pa zbog toga posebnu pažnju treba posvetiti obradi, čuvanju i zaštiti trofeja, a ne samo njegovoj veličini, težini i broju bodova, što je propisano međunarodnim standardima za ocjenjivanje trofeja. Obrada rogova srndaća zavisi od pravilnog skidanja kože s glave, iskuhavanju lobanje, čišćenju rožnatih grana, izbjeljivanju, itd. Treba uzeti u obzir sve zahtjeve u pogledu načina i kvaliteta rada jer nepažnja pri radu često upropasti cijeli izgled i vrijednost trofeja zbog čega on nikad ne postane trajna uspomena. Osim rogova, koji često krase zidove lovačkih prostorija, trofej srndaća je i koža, od koje se izrađuju prostirke. Od srnećih nogu se prave različite vješalice za odjeću, drške za lovačke noževe, kvake, a od odbačenih rogova drške za noževe i različiti ukrasni predmeti.

Skidanje kože

Koža sa lobanje se skida tako da se ne ošteti kost. Mišići se najbolje odstranjuju odmah poslije lova, tupim nožem. Oči se izvade nožem, prije kuhanja, da krv koja je ušla u mozak ne bi obojila lobanju. Mozak se izvadi ovako: kroz otvor na potiljku tvrdim drvčcem se nagnječe moždane opne, a zatim se moždana masa ispere mlazom tople vode. Mišići se kuhanjem odvoje od kostiju. Moždani dio lobanje, prije i poslije kuhanja, ispere se vodom. Preostali dijelovi opni se izvuku hvataljkom (pincetom). Lobanja se dobro oslobodi krvi u vodi. Ovo je potrebno zbog toga što bi prilikom iskuhavanja krv obojila kost i time otežala dalji rad. Proces odstranjivanja krvi može se ubrzati 1% rastvorom kuhinjske soli. Zakrvavljena mjesta u moždanoj i nosnoj šupljini nikad ne treba čistiti nasilno, mehanički, za to treba koristiti vodu.

Iskuhavanje rogovlja

Da rogovi srndaća ne bi pri iskuhavanju lobanje potonuli u lonac i da im ne bi voda oštetila boju, vežu se na štapiće. Prije iskuhavanja sve se umota u krpu. Lobanja se stavi u hladnu vodu, koja se postepeno zagrijeva. Ne smije se staviti u ključalu vodu, jer bi pod djelovanjem pare boja lobanje izbljedita. Pjenu koja se stvara za vrijeme iskuhavanja stalno treba odstranjivati. Vrijeme iskuhavanja je različito i zavisi od starosti divljači. Lobanja srndaća se iskuhava pola sata, ali ako je primjerak stariji, iskuhavanje traje i do 45 minuta. Kad se mišići mogu odvojiti od kostiju, iskuhavanje se ipak nastavlja, ali sad još samo polovinu vremena. Duže iskuhavanje je štetno (nastaje raspadanje kostiju i ispiranje krečnjaka). Lobanja se, na kraju, ispira hladnom vodom.

Izbjeljivanje rogovlja

U procesu izbjeljivanja, lobanja se umota u vatu ili gazu, koja se utisne i u šupljine kako bi vodonik-peroksid (H₂O₂), tzv. hidrogen, mogao svuda doprijeti. Preporučuje se koncentracija 7-10%, pri čemu se vodonik-peroksid alkalizuje amonijakom (na litar se uzme 5 ml 25 % amonijaka). S povećanjem alkalnosti ubrzava se raspadanje peroksida, tako je izbjeljivanje brže. Izbjeljuje se u tamnim posudama, jer se vodonik-peroksid pod djelovanjem svjetla pretvara u vodu. Ako se izbjeljuje mala lobanja, može se cijela potopiti u peroksid. U tom slučaju ne mora se umotavati u vatu ili gazu. Vrijeme izbjeljivanja je 4-5 sati. Velike lobanje se ne mogu cijele potopiti u peroksid (zbog uštede) koji se samo na dno posude. Vata ili gaza, u kojoj je umotana lobanja, upija peroksid i dovodi ga na površinu i u šupljine lobanje. Izbjeljivanje u ovom slučaju traje 15-20 sati. Vodonik-peroksid se može dobiti u apotekama, ali je opasan za oči, a koža od njega izgori. Dobro bi bilo zamoliti apotekara da ga razblaži u rastvoru. Dogada se da na lobanji mlade divljači poslije izbjeljivanja ostanu tamne mrlje. Ove mrlje se odstranjuju tako što se šupljine iza njih popune vatom. Ne treba upotrebljavati gips, jer se on pri mjeranju rogova teško uklanja. Neki lovci žele da lobanja bude žućkasto-bijela ili boje slonovače. Ova se boja postiže ako se lobanja poslije redovnog izbjeljivanja potopi 3-6 dana u 1% rastvor fosforne kiseline (H₃PO₄) ili sedam dana u 10% rastvor kloramina (sredstvo za dezinfekciju). Željena boja se pojavljuje nakon nekoliko dana. Ako se nema vremena za izbjeljivanje, dovoljno je lobanju staviti u sanduk s drvenim ugljenom u prahu, gdje će nastupiti razlaganje.

Postavljanje rogovlja na postolju

U prošlosti, mnogi su lovci prilikom obrade trofeja ostavljali „kratke lobanje“, odnosno sekli su ih neposredno iza rožišta, s malim komadom čeonih kosti. Ponekad su ostavljali cijelu lobanju, s donjom vilicom koja bi bila pričvršćena sa strane lobanje. Ovako obrađen trofej ima veliko značenje, naročito pri procjeni starosti. Polulobanje se danas rijetko ostavljaju, i ovaj način obrade trofeja se smatra zastarjelim. Ispravno obrađen trofej srndaća je rogovlje sa lobanjom (bez donje vilice). Obrada rogova zavisi i od pravilnog skidanja kože s glave, iskuhavanja lobanje, čišćenja rožnatih grana, itd. Nepažnja pri ovim radovima često upropasti cjelovit izgled i vrijednost trofeja. Obradena lobanja s rogovima se pričvršćuje na podmetač tako da se nepotrebno ne buši kost i da se s čeonih strane ne vide viljci. Vijci se uvek postavljaju s donje strane, a ako se pričvršćuju žicom, ona se provuče kroz dvije rupe i zavrne na zadnjoj strani podmetača. Lobanja se može objesiti na zid i bez podmetača, što djeluju jako ukusno, naročito u modernom uređenom stanu. Podmetač se stavlja ispod trofeja (glave, rogova), prije svega zato da bi se pojačao utisak o njegovoj veličini. Utisak je potpuno suprotan ako se podmetač ukrasi, jer ukrasi privuku više pažnje nego trofej. Zbog toga valja obratiti pažnju na to da se trofej ističe svojom prirodnom bojom, a podmetač neka je ukusno napravljen, ali da je po obliku i boji – u uporedbi s trofejem – skroman i neupadljiv. Podmetači mogu biti različitog oblika, ali se pri izboru uvijek uzima u obzir namjena prostorije u koju se postavlja trofej.

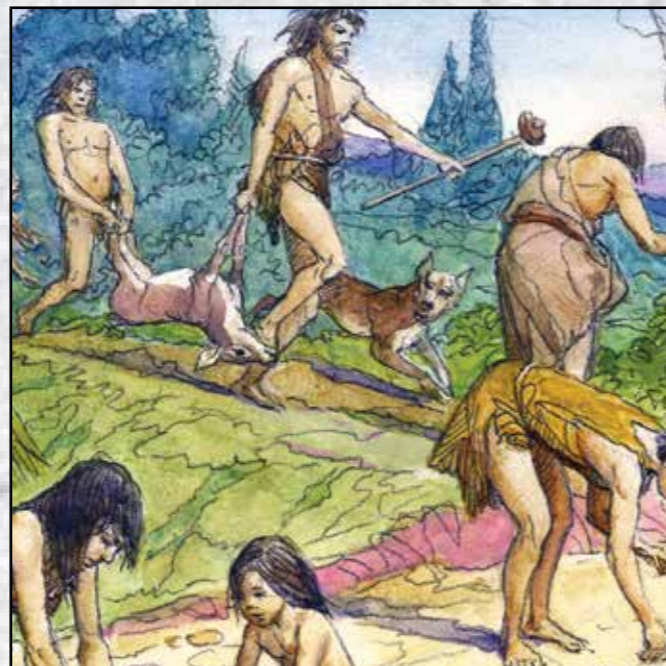

Uticaj lova na razvoj čovjeka

Lov, odnosno pozitivni učinci konzumiranja mesa, imao je poseban uticaj na biološki razvoj čovjeka, prvo na području anatomije, a povećanje mozga je bio preduvjet razvitka kognitivnih i duhovnih sposobnosti čovjeka. Dva su posebna preduvjeta koja su čovjeku omogućila da dođe u kontakt, kao lovac, sa životinjskim vrstama. Riječ je o bipedalizmu s jedne strane i upotrebi alata s druge. S povećanjem lovine čovjek je dolazio u posjed veće količine energetski kvalitetnije hrane, što mu je opet omogućilo veći stepen prilagodljivosti na okolišne uvjete. U prvim razdobljima čovjekova postojanja priroda je igrala iznimno značajnu ulogu. Lov je shvaćen kao sredstvo koje je čovjeku omogućilo uspon na evolucijskoj ljestvici i stavilo ga u tehnološkom smislu iznad prirode. Time je ujedno postao sredstvo destrukcije prirode. Ovo je dvostruki interes ekohistorije za lov, tim više što je lov, osim primarnog instrumenta promjene prirodne cjelovitosti, ujedno i temelj za razvoj poljoprivrede, odnosno temelj neolitske revolucije. Dakle, lov je važan korak na putu čovjekove evolucije. Lov je stariji i od ljudi. Priroda je, a ne čovjek, otkrila lov. Temeljem svog položaja predatora u biološkoj i ekološkoj strukturi hranidbenog lanca čovjek je usavršio lov i usavršavao ga do savremene tehnike. U suprotnosti prema životinjama, čovjekov lov, ako ga čine muškarci, temeljen je na podjeli rada i ujedno je društvena i tehnička prilagodba sasvim različita od one koju nalazimo u drugih sisavaca. Ljudski lov je moguć jer postoji oružje, ali on je mnogo više od same tehnike, čak i niza tehnika. Lov je način života, a uspješnost te prilagodbe (u njenoj društvenoj, tehničkoj i psihološkoj dimenziji) dominirala je smjerom ljudske evolucije kroz stotine hiljada godina. Kad se govori o lovu govori se o djelatnosti, o konkretnim radnjama, usvojenim znanjima i vještinama koje su potrebne da bi se ostvario cilj, a cilj je lovina, odnosno uhvaćena, živa ili mrtva, jedinka koja treba poslužiti kao izvor za održanje ili napredak onoga koji je lovi. Čovjek je, u skladu sa svojim biološkim i kulturološkim, odnosno tjelesnim, ali i mentalnim mogućnostima i sposobnostima, razvio fenomen lovstva. Zato je lovstvo znanost, stručna i praktična (ali i teorijska) djelatnost koja proučava, temeljem bioloških znanja, ali i znanja s područja veterinarske medicine i šumarstva, okolnosti u prirodi u svrhu očuvanja biološke raznolikosti. S druge strane, osim što je znanost, lovstvo je i posebna grana privrede koja nastoji, uvažavajući znanstvene i stručne dosege, ostvariti ekonomsku dobit, ne narušavajući pri tome koncept biodiverziteta.

Lov je djelatnost čovjeka. Lov, oruđe, alat, jezik i kultura su se pojavili u procesu hominizacije prije nego što se rodila ljudska vrsta u užem smislu, sapiens. To znači da je hominizacija složen razvojni proces uronjen u historiju prirode iz kojeg izvire i lov i kultura. Čovjek je upravo preko lova došao u kontakt s onim dijelovima prirode koji su mu do tada bili skriveni. Lov, ako je riječ o ljudskom fenomenu, neće samo preobrazivati odnos prema okolini nego i odnos čovjeka prema čovjeku, muškarca prema ženi, odraslih prema mladima. Štoviše njegov vlastiti razvoj, u sprezi s preobrazbama koje su na djelu, preobrazit će pojedinca, društvo, vrstu. Tako se uticaj lova na razvoj čovjeka naslanja na pojam antropološkog transformizma kojim se naglašava radikalna razlika između čovjekolikog stadija prije usvajanja lova kao osnovnog hranidbenog alata i poslije tog procesa. Lov će hominida učiniti posebnim, učinit će od njega tumača velikog broja sićušnih i ambivalentnih osjetnih stimulata koji će postati signali, indicije, poruke, a njihov će prepoznavatelj postati znalac. Lov tako stimulira strateške sposobnosti: pozornost, ustrajnost, borbenost, odvažnost, lukavstvo, obmanjivanje, postavljanje mamaca, stupica i zasjeda. Lov je odigrao veliku ulogu u razvoju čovjeka, a iako je većinu svog postojanja bio lovac pa je tako lovac i danas (u višestruko smanjenom obimu i s drugačijim usmjerenjima), sigurno nije odmah bio u mogućnosti loviti krupne jedinke i koristiti se njihovim mesom kao hranom uz ostale svrhe u koje je koristio lovinu kao resurs. Iako se posve

sigurno ne zna kako je izgledao uspon čovjekova pretka do stadija u kojem je on suvereno vladao lovnim tehnikama koje su mu mogle donijeti dovoljno hrane, može se zaključiti kako je postojalo vrijeme u kojem je čovjek do mesa kao hranom dolazio kao strvinar. Kada se govori o prehrani neandertalaca, rezultati istraživanja navode na zaključak da čovjek nije mogao doći do onolike količine mesa koliko je koristio samo lešinarenjem, morala je postojati razvijenija strategija lova. Neandertalci su morali biti uspješni grabežljivci, što podrazumijeva određen stepen socijalne organiziranosti i tehnologije izrade oružja. Upotreba alata za djelatnost lova od iznimnog je značenja jer je, proizvedeći, čovjek mogao izraditi oruđe i oružje kojim je lov postao moguć. Početak lovačkog i sakupljačkog načina života je došao sa Homo erectusom, kameno oruđe je prvi put izgledalo standardizirano, nametnut je šablon mišljenja, počela se koristiti vatra, začeo je jezik i svijet.

Dva miliona godina stara baština lovačko-sakupljačkog života, rubna s početka, ali na kraju izvrsno profinjena, ostavila je svoj trag na našim umovima upravo onoliko koliko i na našim tijelima. Povrh tehničkih vještina planiranja, povezivanja i tehnologije, jednako je važna bila i društvena vještina saradnje. Tako je lov postao skup pravila ponašanja, skup vrijednosti i želja za unapređivanjem zajedničkog dobra. Lov je začeo moral, standarde ponašanja, razumijevanje ispravnog i pogrešnog u složenom društvenom sistemu, otvarajući tako vrata kulturnom i duhovnom razvoju. Lov je dakle uticao na biološki razvoj čovjeka, prvo na području anatomije što je bio preduvjet razvitka kognitivnih i duhovnih sposobnosti čovjeka do mogućnosti govora. Čovjek tako biva opremljen jezikom, sposobnošću refleksivnog mišljenja, um stvara mentalni model svijeta koji je jedinstveno ljudski, sposoban nositi se sa složenim praktičnim i društvenim izazovima. Mentalni model je plod nastalog lovačko-sakupljačkog načina života. Kod čovjeka termin komunikacija dobija novo značenje. Ove promjene imale su uticaja na dva druga aspekta čovjekova života: okolišni i društveni. Čovjek je sve dublje ulazio u interakciju s okolišem, koristeći prirodne resurse za svoje potrebe i razvijajući vlastitu tehnološku moć. S druge strane promjene koje su se dogodile na biološkom i mentalnom planu imale su uticaja na sve aspekte njegove društvenosti.

Hrana animalnog porijekla i posebno pozitivni učinci njenog konzumiranja su uticali na stvaranje uspješnih metoda lova. S povećanjem lovine čovjek je dolazio u posjed veće količine energetski kvalitetnije hrane, što mu je opet omogućilo veći stepen prilagodljivosti na okolišne uvjete, osobito na hladnoću,

i s vremenom dovelo do povećanja populacije. Sve veća lovna vještina, ali i složenije lovno oruđe omogućili su čovjeku da jedan dio lovine ne usmrti u lovu, nego da je uhvati živu. Smatra se da je u tom trenutku bio ostvaren uvjet za daljnji razvoj čovjeka kroz stočarstvo i uzgoj biljaka. Temeljem svojih tehnoloških mogućnosti čovjek je sve više djelovao na svoj okoliš mijenjajući ga i oblikujući ga prema svojim potrebama. Meso predstavlja velike koncentracije kalorija, masti i bjelančevina pa je njegova konzumacija dovela do pozitivnih anatomskih i fizioloških promjena. Lov je tako promijenio neke dimenzije čovjekove društvenosti pa je došao do tačke u kojoj je mogao graditi svoju kulturu, kako materijalnu tako i duhovnu. Lov je omogućio čovjeku brojne tjelesne i duhovne promjene. I razvoj poljodjeljstva duguje lovu. U vrijeme kad je poljoprivredni način života uzeo maha, lov nije iščeznuo iz života ljudi.

Danas lov iz nerazumijevanja uticaja lova na razvoj čovjeka općenito, uživa sve manju potporu javnosti. Lov je predmet djelovanja znanstvene, stručne i privredne djelatnosti koja ide u smjeru gospodarenja prirodnim resursima u svrhu stvaranja ekonomske dobiti i predstavlja alat kojim se reducira povećani broj neke populacije, a i alat za suzbijanje širenja bolesti u prirodi na koju čovjek još nema direktan uticaj. Savremeno lovstvo primarno je okrenuto zaštiti, a tek onda korištenju prirodnih resursa. Sasvim je narazborito uništiti lov kao ekološki i društveni aspekt djelovanja koji u mnogome može očuvati prirodne resurse koji su značajno ugroženi čovjekovim djelovanjem. Iako je lov omogućio višedimenzionalni razvoj čovjeka, on je danas postao i instrument destrukcije kad se gleda kroz historiju odnosa čovjeka prema prirodi. Upravo ta destruktivnost danas poprima razmjere koje mogu imati nesagledivo negativne posljedice po opstanak čovjeka. Dakle, priroda je ta koja povezuje lovstvo i ekohistoriju i naglašava i pojašnjava interakcije čovjeka i prirode na različitim razinama. Iako je lovstvo često shvaćeno kao element destrukcije prirode, ono je više puta, upravo suprotno, element očuvanja prirodne ravnoteže s jedne i redukcije prekobrojnosti jedinki neke vrste s druge strane. Lovačka djelatnost ide u smjeru djelovanje na očuvanje prirodne cjelovitosti i održivom korištenju prirodnih potencijala. To je djelatnost koje je dimenzionirana na način da ne destruiira prirodne procese, a upravo savremeni industrijski i postindustrijski način života biva sve udaljeniji od prirode i uzročnik je nestanka brojnih životinjskih i biljnih vrsta pa se lov ne može promatrati izvan okvira zaštite prirode, brige za okoliš i terapije za savremenog čovjeka na meti stresne civilizacijske otuđenosti.

T. Krznar

Tajni jezik godova drveća

Šume su važni ponori ugljika i važne su zbog upijanja ugljikovog dioksida koji zagrijava Zemlju i koji se ispušta u atmosferu spaljivanjem fosilnih goriva. Ali, još uvijek čovjek malo zna o tome koliko je tačno CO₂ u njima uskladišteno - sad i/ili u prošlosti, a znanstvenici su tek posljednjih godina počeli otkrivati uticaj klimatskih promjena u prošlosti. Šumski ekolozi naglašavaju važnost godova za otkrivanje historije šuma. Zaljubljeni u ljepotu i bogatstvo informacija koje se mogu dobiti iz godova, stručnjaci tako otkrivaju apsolutnu otpornost drveća i šuma. Znanstvenici danas koriste podatke prisutne u tim drevnim prirodnim izvorima znanja za bolje razumijevanje uticaja klimatskih promjena i dinamike ugljika na šume. Naglasak je na važnosti istraživanja budući da podaci iz stabala dugog životnog vijeka mogu dosezati desetljećima, pa čak i stoljećima u prošlost. To je mnogo više nego što se može dobiti iz satelitskih snimki, mjerenja ugljikovog dioksida i iz kompjuterskih modela čije visokotehnološko skupljanje informacija seže samo oko 30 godina unatrag.

Proučavanjem uzoraka godova kod dugovječnih stabala stručnjaci mogu izračunati tačne datume događaja iz historije Zemlje, kao što su primjerice kraća razdoblja ledenih doba...

Kako se mijenjaju godišnja doba, tako i drveće potajice bilježi uspomene, mijenjajući izgled stabla, ovisno o količini vlage i sunca, kao i godinama koje prolaze. Svakog proljeća i ljeta stabla rastu u visinu i šire se, a dodatni centimetri slažu se na

već postojeće godove. Kad se stablo posiječe, prema godovima se može zaključiti koliko je drvo staro i koliko je naraslo svake godine. Stabla obično brže rastu kad su mlada pa su godovi blizu sredine najširi.

Dendrokronolozi, stručnjaci koji se bave proučavanjem godova koriste se podacima sa stabla kako bi doznali nešto više o tome kako se mijenjala klima tokom vremena. U dobrim godinama, kada u sezoni rasta drveće prima dovoljno topline i vlage, stabla snažno rastu, a njihovi godovi su široki. Za loših vremena godovi su posebno tanki. Kod biljaka koje žive u tropskom i subtropskom području, gdje su uvjeti manje-više ujednačeni, godovi se ne mogu razgraničiti. Također, kod stabala koja rastu uspravno, godovi su koncentrični, dok su kod onih koja su kosa i više horizontalna, godovi ekscentrični. Proučavanjem uzoraka godova kod dugovječnih stabala, dendrokronolozi su proanalizirali 7000 godina te uspjeli izračunati tačne datume događaja iz historije Zemlje, kao što su primjerice kraća razdoblja ledenih doba.

Šta više, znanstvenici povezuju neobične anomalije izotopa ugljika-14 u godovima sa supernovama (velike zvjezdane eksplozije) koje su se dogodile u približno istom razdoblju kada su ti godovi nastali. Nastanjivost i život na Zemlji pod uticajem su kosmičkog zračenja, ali i onoga čije je izvoriste supernova. Ovakva istraživanja su krenula u smjeru traganja za radioaktivnim česticama koje bi poslužile kao „otisci“ u organizmima s dugim životnim vijekom, kao što su biljke, tačnije šumsko drveće. Podudaranje kosmičkih eksplozija s radioaktivnim izotopima u godovima drveća pokazalo je da

supernova tipa Ia, Ib, c i 2 ostavile tragove u obliku izotopa ugljika-14, koji se inače koristi za radiokarbonsko datiranje, tj. određivanje starosti organskih tvari. Ovi atomi se mogu naći u većim koncentracijama u godovima nastalim otprilike onda kada se supernova dogodila. Ove zabilježene anomalije u pojavi ugljika-14 ne mogu biti objašnjene nekom drugom zemaljskom pojavom. Veliki ekstremni svemirski događaji u kojima zvijezde kolabiraju i umiru nasilnom smrću mogu oštetiti ozonski omotač Zemlje, a čak i u slučaju slabijih supernova njihovo zračenje može ostaviti traga u živućim organizmima.

Najstarije drvo na svijetu (norveška smreka) je staro 9.552 godine i nalazi se na planini Fulufjalet u švedskoj provinciji Dalama. Otkriveno je 2013. godine, a čitava šuma smreka je stara oko 8.000 godina. Ova smreka, visoka oko pet metara, još je zelena, otkrio ju je geograf Leif Kullman i dao joj ime Tjikko. Starost smreke je utvrđena karbonskim datiranjem. Smatra se da se radi o vegetativnom kloniranju, u kojem biljka propada, ali opstaje korijen iz kojeg izrasta nova, klonirana biljka.

Mitologija drveća

Priroda je najbolja čovjekova učiteljica, ona postoji i razvija se prema urođenim zakonima i principima, pri čemu ispunjava i slijedi kosmičke arhetipove (model, uzorak osobnosti, ponašanja). Jedna od manifestacija božanskih snaga je i drveće, duboko poštovano u svim kulturama i svim vremenima. Život drveća oduvijek je bio usko povezan sa životom čovjeka, sa njegovim višestoljetnim životom lovca. Drveće je predstavljalo manifestaciju svete realnosti (hijerofanija), izraz kosmičkih stvaralačkih snaga i jedinstva univerzalnog života. Na početku historijskog vremena, Evropa je bila prekrivena prašumama u kojima su se rijetke čistine činile poput otoka u zelenom moru. Život ljudi tog vremena je bio najuže povezan sa šumom, odnosno drvećem. Drvo je hranilo vatru: sve donedavno drvo i lignit bili su jedina goriva. Drvo je idealna sirovina, laka za obradu i upotrebljiva u različite svrhe. U drveću su živjele pčele koje su davale vosak i med; davalo je i živežne namirnice, ne samo voće, već i šišarice koje su se mljele u brašno i pekle kao hljeb. Koristila se i smola prerađena u ljepilo, katran, mirisi i začini. Čovjek je dugo živio u uskoj simbiozi s drvećem te je vjerovao da njemu zahvaljuje svoj opstanak. U njemu je vidio i porijeklo svijeta. Kroz drveće su se izražavali univerzalni kosmički principi, utjelovljivalo je snagu života, predstavljalo je aspekte božanskog, svetog. Nikada nije bilo poštovano samo kao drveće, već uvijek zbog onoga što se kroz njega iskazivalo te što je to podrazumijevalo i značilo.

U mnogim mitologijama drvo je simbol središta svijeta te veze između neba i zemlje jer mu korijenje prodire duboko u zemlju, a grane se šire visoko u nebo. Kosmičko stablo često je takozvano obrnuto stablo ili arbor

Znanstvenici su ustanovili da je niklo po završetku Ledenog doba. Do otkrića u Švedskoj vjerovalo se kako je najstarije stablo na svijetu u Kaliforniji staro 4.845 godina.

Bosanski bor Adonis je najstarije drvo istočne i južne Evrope, ima 1.082 godine, još je zelen i nalazi se u vletima sjeverne Grčke. Milenijsko bosansko drvo je pronađeno tokom istraživačke

ekspedicije Opservatorije okoliša Navarino (NEO) u kojoj su učestvovali Univerzitet Stockholm, Akademija Atina i TEMES S.A. Bosanski bor (*Pinus heldreichii*) je dobio ime po grčkom bogu ljepote, a inače je endemska vrsta koja raste u planinskim područjima Balkana i južne Italije i to veoma sporo.

inversus, a predstavlja stvaranje kao pokret koji dolazi odozgo. Duhovno korijenje toga stabla leži na nebu, u božanskom svijetu, a njegova se krošnja širi nad svijetom. Povezuje tri razine kosmosa: nebo – Božiji svijet, zemlju – svijet ljudi te podzemni svijet – svijet mrtvih. Kosmičko drvo stoji u središtu svijeta; ono je središnji stup, axis mundi, koji podupire svijet i nalazi se na svetom mjestu. Antičkom čovjeku sveta mjesta predstavljala su mikrokosmos: krajolik od kamena, vode i drveća. Kamen ukazuje na trajnost, nerazorivost i statičnost. Svojim periodičkim obnavljanjem drvo predstavlja svetu moć živog, a voda i izvor predstavljaju tajne snage iz unutrašnjosti zemlje, klijanje i očišćenje. Ovaj mikrokozmički krajolik s vremenom se reducira na jedan jedini bitni element:

Naći ćeš više u šumama nego li u knjigama. Drveće će te naučiti stvarima koje ti nijedan čovjek neće reći.

Bernard iz Clairvauxa

drvo ili sveti stup koji simbolizira kosmos. Drvo je manifestacija života, kroz njega se objavljuje univerzalni, vitalni princip. Neke vrste drveća dosežu starost od više hiljada i milenija godina te stoga za čovjeka drvo utjelovljuje vječni život. Drvo soma u Vedama ili haoma u Avesti prikazuju se nekad i kao izvor ili sveti napitak besmrtnosti. Za plodove Drveta besmrtnosti uvijek se teško izboriti. Ono se nalazi nakraj svijeta ili na nebu – kao kinesko stablo breskve, P'an mou, čiji plodovi daju besmrtnost – ili na nekom drugom nepristupačnom mjestu, a čuvaju ih čudovišta, kao na primjer jabuke Hesperida ili Drvo života u raju. Simbolika je jasna: čovjek ili heroj mora pronaći put, a pobjeda nad čudovištem ima inicijatsko značenje. Takve ili slične postavke se nalaze u mnogim predajama.

Drvo života i Drvo spoznaje u uskoj su vezi. Mudrost i spoznaja postižu se isto tako teško kao i besmrtnost. Čovjek mora podnijeti velike žrtve i izboriti velike pobjede. Mora stupiti u izravnu vezu sa Stablom svijeta koje kao axis mundi omogućuje uspon do duhovnog svijeta i mistično viđenje. Drvo služi kao kanal spoznaje, osovina je intuicije i izvor inspiracije.

Od 3. do 6. marta 2022. u njemačkom Nürnbergu se održalo novo izdanje IWA Outdoor Classics, vodeći svjetski sajam za lov, streljaštvo i opremu za aktivnosti na otvorenom. Nakon pauze u održavanju sajma popularnog za ljubitelje oružja i lovstva zbog pandemije koronavirusa, IWA ide uživo, ali uz propisane epidemiološke mjere i protokole. Kako kažu organizatori, na IWA sajmu je i ove godine veliki broj nacionalnih i internacionalnih

izlagača predstavilo svoje proizvode i pretvorilo događaj u središnji svjetski događaj za branšu, uz mnogo inovacija i pridošlica. Osim oružja i opreme za lov i streljaštvo, na sajmu posjetitelji su mogli vidjeti široku paletu proizvoda i opreme za boravak u prirodi. Bilo da se radi o oružju za lov ili o osobnoj zaštiti,

sajam je prikazao visokokvalitetno oružje i outdoor proizvode međunarodnih dobavljača. Sačmarice i karabini od laganih i čvrstih materijala, vrhunski izrađeni, gravirani i dizajnirani, velike udobnosti i pouzdanosti, uz poboljšane funkcije dovode lov do razine umjetnosti. Tokom četiri dana, proizvođači i distributeri iz cijelog svijeta su posjetiteljima predstavili svoje nove proizvode za lov i streljaštvo, kao i široku ponudu artikala i oružja za samoodbranu i službene sigurnosne agencije.

IN MEMORIAM

**Okić (Hasib)
Hamdija zv. Okac
(1956.-2020.)**

Lovcima Društva, a posebno članovima Sekcije „Sladna“ zauvijek će nedostajati naš Hamdija, uzoran, aktivan i poštovan lovac još od 1979. godine. Za svoj doprinos unapređenju lovstva i međuljudskih odnosa dobio je niz priznanja i odlikovanja, među kojima je i diploma počasnog člana. Obavljao je gotovo sve funkcije u Društvu, a svoje bogato lovačko iskustvo je rado prenosio na mlade. Neka mu je rahmet.

LD „Majevica“ Srebrenik

**Smajić Hariz
(1959.-2021.)**

Lovačko društvo „Spreča“ je ostalo bez vrijednog i uzornog člana, bez dragog druga Hariza, velikog zaljubljenika u lov i posebno aktivnog u zaštiti prirode i divljači.

Za zasluge u unapređivanju lovstva je odlikovan zlatnom lovačkom značkom. Lovci Sekcije „Tojšići“ i LD „Spreča“ će se trajno sjećati vrsnog lovca i prijatelja. Neka mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

**Mešanović Nuriya
(1941.-2022.)**

Naš dragi i vrli Nuriya je bio aktivni član LD „Spreča“ Kalesija od 1984. godine. Kao primjeren i zaslužan lovac dobio je mnoga lovačka odlikovanja i priznanja, među kojima je i diploma počasnog člana od 2013. godine. Lovci Sekcije „Hrasno“ i LD „Spreča“ će se trajno sjećati vrijednog lovca i prijatelja. Neka mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

**Gogić (Edhem)
Mehmed zv. Meša
(1950.-2022.)**

Naš Meša je bio dugogodišnji i uzoran član Društva. Pored mnogih odlikovanja i priznanja prošle godine je nagrađan diplomom počasnog člana. Radeći na unapređivanju lovstva obavljao je razne dužnosti pa je tako bio i predsjednik Društva. Mešinim lovačkim stopama koračaju njegovi sinovi i unuci.

LD „Sokolina“ Kladanj

SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA TUZLANSKOG KANTONA

OPERATIVNI KALENDAR AKTIVNOSTI U LOVIŠTIMA TK

ZA LOVNU 2022./2023. GODINU

I UKLANJANJE ŠTETOČINA IZ LOVIŠTA

1. REDUKCIJA BROJNOG STANJA PASA I MAČAKA KOJI SE NEKONTROLISANO KREĆU PO LOVIŠTIMA (LUTALICE)

- maj	1, 8, 15, 22, 29
- juni	5, 12, 19, 26
- juli	3, 10, 17, 24, 31
- avgust	7, 14, 21, 28
- septembar	4, 11, 18, 25

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima obavezno je obavljati i u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti.

U slučaju nabavke i vještačkog unosa divljači u lovište, obaveza je da se prethodno izvrši uklanjanje svih pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, i ostalih štetočina i izvan utvrđenih dana, uz odluku lovačkog društva.

Redukciju brojnog stanja pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, vršiti u skladu s članom 13. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja.

Lovočuvari su obavezni da vrše redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima svaki dan, na način kako je to propisano Zakonom.

2. ODSTRJEL LISICA, DIVLJIH MAČAKA I ŠAKALA

- oktobar	9, 16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2023.	1, 2, 8, 15, 22, 29
- februar 2023.	5, 12, 19, 26
- mart 2023.	5, 12, 19, 26

Ove aktivnosti obavljati isključivo nedjeljom. Poslije 5. januara je dozvoljen lov lisica i divljih mačaka, bez upotrebe lovačkih pasa.

II LOV LOVOSTAJEM ZAŠTIĆENE DIVLJAJČI

1. LOV SRNEĆE DIVLJAJČI

Na osnovu prijedloga članica Saveza i Savjeta za lovstvo, preporučuje se odstrjel srndača, sanitarnog i uzgojnog karaktera:

- juni	11, 12, 25, 26
- juli	2, 3, 16, 17
- avgust	6, 7, 13, 14, 27, 28
- septembar	3, 4, 10, 11

Napomena: Izlaske na srndače organizovati:

Subotama izlasci za odstrjel: juni 11 i 25, juli 6, 13 i 27, avgust 3, septembar 10. Nedjeljama jutarnji izlasci za odstrjel: juni 12 i 26, juli 3 i 17, avgust 7, 14 i 28, septembar 3 i 11. Ulazak u lovište je subotom u 14 sati, izlazak iz lovišta je u nedjelju u 14 sati.

Sanitarno-uzgojni odstrjel srna i lanadi

Lovačka društva, radi postizanja optimalne trofejne vrijednosti i održavanja zdrave populacije srneće divljači, imaju obavezu organizovati sanitarno-uzgojni odstrjel ženki i lanadi srneće divljači u periodu od 1. oktobra 2022. do 31. januara 2023. godine.

2. LOV DIVLJIH SVINJA

- maj (vepar i nazime)	8, 15, 22, 29
- septembar	4, 11, 18, 25
- oktobar	2, 9, 16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2023 (vepar i nazime)	1, 2, 8, 15, 22, 29
- februar 2023 (vepar i nazime)	5, 12

Vepra je dozvoljeno odstrijeliti u sve lovne dane tokom godine predviđene Pravilnikom o vremenu lova lovostajem zaštićene divljači („Sl. novine FBiH“, broj 5/18).

Poslije 5. januara je zabranjen lov sa psima bez obzira na vrstu i rasu.

Ovu aktivnost obavljati po grupama od po minimalno 10 lovaca, u koji broj ne ulaze pripravnici i gosti.

U maju 2022., januaru i februaru 2023. godine, može se vršiti odstrjel samo veprova i nazimadi (od 5. januara, bez lovačkih pasa).

U slučaju odstrjela, grupa je dužna izvršiti uplatu na ime odstrjelne takse, ukoliko ista nije uplaćena akontativno, bez obzira na zdravstveno stanje ulova.

Upozoravaju se lovačka društva da su obavezna izvršiti veterinarski pregled svake ulovljene divlje svinje.

Važna napomena: Kod odstrjela krupne divljači (divlja svinja) upotrebljavati lovačko oružje s užljebljenim cijevima. Izuzetno, pri odstrjelu divlje svinje je dopuštena upotreba jediničnog zrna iz lovačke puške sačmarice, a najveća dopuštena daljina gađanja je 40 metara (Pravilnik o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja „Službene novine FBiH“, broj 5/08).

3. LOV ZEČEVA

- oktobar	9, 23
- novembar	13, 25

4. LOV FAZANA

- oktobar	9, 16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2023.	1, 2

Lovalačka društva mogu planirati lovačka društva koja su u svoja lovišta unijela ovu vrstu divljači, i to u dane kako je navedeno u Operativnom kalendaru aktivnosti. Ovu vrstu divljači loviti isključivo sa odgovarajućim psima.

5. LOV KUNA I VUKOVA

- oktobar	9, 16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2023.	1, 2, 8, 15, 22, 29
- februar 2023.	5, 12, 19, 26

Vukove mužjake je dozvoljeno odstrijeliti u sve lovne dane tokom godine, predviđene Operativnim kalendarom. Kune zlatice se ne mogu loviti u oktobru. Obje kune se mogu loviti nedjeljom do 28. februara 2023. godine, prilikom organizovanja akcija odstrjela štetočina.

6. LOV MEDVJEDA

Na utvrđenom uzgojnom području je dozvoljeno vršiti samo ukoliko se od strane nadležnog organa donese program upravljanja mrkim medvjedom na uzgojnom području i ako se ukaže potreba u svrhu komercijalnog lova u Pravilnikom određeno vrijeme, od 1. oktobra do 31. decembra 2022. godine i od 1. marta do 31. marta 2023. godine, a prema planu gazdovanja u LD „Sokolina“ Kladanj, LD „Zelemboj“ Banovići i LD „Toplica“ Živinice, kao i u ostalim lovištima ako se pojave štete od medvjeda, uz obavezu izdavanja lovne dozvole i prijave odstrjela Savezu lovačkih društava TK.

7. LOV TETRIJIBA

Lovalačka društva mogu planirati ona lovačka društva koja po GPG-a lovištem imaju u planu mogućnost odstrjela, i to u periodu od 1. do 30. aprila 2022. godine.

8. LOV DIVOKOZA

Ukoliko postoje uslovi i potreba, LD „Sokolina“ Kladanj može organizovati lov u periodu od 4. septembra. do 25. decembra. 2022. godine.

9. LOV DIVLJIH PATAKA, GUSAKA I CRNIH LISKI

Divlje patke loviti u periodu od 4. septembra. 2022. do 26. februara 2023. godine, nedjeljom i drugim danima koje odredi korisnik lovišta.

Divlje guske loviti u periodu od 4. septembra 2022. do 31. januara 2023. godine (nedjeljom i drugim danima koje odredi korisnik lovišta), a crnu lisku loviti od 4. septembra 2022. do 31. januara 2023. godine, samo nedjeljom i to na jezerima Modrac, Sniježnica i drugim manjim vodenim površinama, u skladu sa Zakonom o lovstvu. Preporučuje se lovačkim društvima koja gravitiraju jezeru Modrac da usklade dane lova na ovu vrstu divljači.

Lovačka društva koja nemaju jezera mogu loviti ovu vrstu divljači na rijekama i na drugim vodenim površinama, isključivo nedjeljom i u dane kad se lovi druga niska divljač, uz poštovanje odredaba upotrebe naoružanja na udaljenosti od naselja, u skladu sa Zakonom.

10. LOV PREPELICA I GOLUBOVA GRIVNJAŠA

Lovalačka društva mogu loviti ovu vrstu divljači u periodu od 7. avgusta. do 25. decembra 2022. godine.

11. LOV ŠLUKA

Ova vrsta divljači može se loviti u periodu od 9. oktobra 2022. do 26. februara 2023. godine.

III NAPOMENA

Lovačka društva su dužna da kod organizacije lova i određivanja visine odstrjelne takse koja je određena cjenovnikom, primjene član 62. Zakona o lovstvu i Cjenovnik odstrjela i korištenja divljači i drugih usluga u lovištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/09)

IV UPOZORENJE

1. Upozoravaju se lovačka društva da je, u periodu do 1. aprila do 31. jula 2022. godine i od 5. januara do 31. marta 2023. godine, zabranjeno izvođenje lovnih pasa u lovišta (osim žrtvovanih terena), bez obzira na vrstu, rasu i eventualnu specijalnost.

2. Upozoravaju se sva lovačka društva da se prilikom obavljanja lova striktno pridržavaju zakonskih propisa u pogledu dozvoljenog naoružanja kojim se lovi, kao i obilježja koja nose učesnici lova, a sve u cilju poštivanja zakonskih propisa i izbjegavanja neželjenih posljedica.

3. Sva lovačka društva su obavezna da imaju minimalno jednog lovačkog psa krvosjednika, ili drugog psa koji ima položen ispit u praćenju krvnog traga.

4. Sva lovačka društva su obavezna da tokom lovne sezone vode sve propisane evidencije, a naročito evidencije iz kojih se može utvrditi brojnost divljači u lovištima.

5. Operativni kalendar aktivnosti u lovištima Tuzlanskog kantona za lovnu 2022./23. godinu je okviran, a sve članice Saveza su dužne uraditi svoj kalendar aktivnosti za lovnu 2022./23. godinu, a koji ne može izlaziti iz okvira Operativnog kalendara aktivnosti SLD TK. Svi lovni dani navedeni u ovom Operativnom kalendaru ne moraju biti navedeni u lovnim kalendarima lovačkih društava.

6. Sva lovačka društva su obavezna da, kod organizacije lova i gazdovanja lovištima, primjenjuju Zakon o lovstvu i podzakonska akta, ukoliko nisu u suprotnosti s istim, kao i druge zakonske propise koji definišu oblast lova ili se tiču oblasti lova.

7. U slučaju potrebe, zbog pričinjavanja šteta, lovačka društva mogu donijeti odluku o određivanju dana za progon crne divljači, koja će vremenski biti u skladu s Pravilnikom o vremenu lova lovostajem zaštićene divljači.